
ЛІКАРСЬКА СПРАВА ВРАЧЕБНОЕ ДЕЛО

Науково-практичний журнал
Заснований у грудні 1918 р.
Виходить 8 раз на рік

Нагороджений Почесною грамотою

Президії Верховної Ради Української РСР

5-6 (1148)

ЛИПЕНЬ–СЕРПЕНЬ
2018

Київ
Ференець В. Б.
2018

Засновники: НМАПО імені П. Л. Шупика
ТОВ "Інформаційно-науковий центр "Лікарська справа"

Редакція: головний редактор *В. В. Оржешковський*,
заступник головного редактора *Г. О. Соловйова*,
відповідальний секретар *В. Б. Ференець*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Н. Г. Бичкова, Д. А. Василенко, С. П. Весельський, С. В. Видиборець, О. П. Волосовец, Ю. В. Вороненко, Л. Г. Воронков, А. І. Гоженко, Є. М. Горбань, Н. Г. Горovenko, Ю. В. Деева, П. Ф. Дудка, І. М. Ємець, І. С. Зозуля, В. Е. Казмірчук, Л. Д. Каложна, В. М. Коваленко, Ю. І. Комісаренко, С. І. Коровін, О. І. Костюков, С. О. Крамарьов, В. П. Лакаш, В. Г. Лизогуб, І. Р. Малиш, Х. К. Мурадян, Т. Д. Никула, В. В. Оржешковський (головний редактор), Є. Г. Педаченко, Л. А. Пиріг, Р. Г. Процюк, С. О. Риков, Н. О. Савичук, А. М. Сердюк, В. П. Сільченко, Г. О. Соловйова (заст. головного редактора, відповідальна за вихід видання), О. К. Толстанов, М. Д. Тронько, Ю. І. Феценко, Н. В. Харченко, І. С. Чекман, С. М. Шамаєв, Л. М. Шаповал, В. П. Шипулін, В. П. Ширококов, Є. Є. Шунько, О. П. Яворовський

РЕДАКЦІЙНА РАДА

В. В. Безруков (Київ), Т. М. Бойчук (Чернівці), П. В. Волошин (Харків), Віктор Вус (Рим, Італія), Н. О. Торчакова (Київ), Є. І. Гусев (Москва), І. Д. Дужий (Суми), В. Жуков (Бидгощ, Польща), В. І. Козяквін (Трускавець), А. О. Лобенко (Одеса), М. М. Матяш (Київ), Л. М. Павловський (Київ), Іоанна В. Папафанасіу (Ларісса, Греція), В. П. Польовий (Чернівці), В. В. Пономарьов (Мінськ, Білорусь), О. І. Рачинська (Київ), А. М. Скрипніков (Полтава), О. І. Сміян (Суми), Джуліо Тарро (Мілан, Італія), М. А. Тріщинський (Київ), Морін Флахерті (Вінніпег, Канада), Євангелос Фраделос (Афіни, Греція), В. О. Шаповалова (Харків), І. Д. Шкробанець (Чернівці)

Рекомендовано до видання редакційною колегією журналу
Зміст розглянуто і затверджено на засіданні вченої ради НМАПО
імені П. Л. Шупика № 3 від 13.03.2018 р.

Надруковані матеріали не обов'язково відображають погляди редакції, якщо це спеціально не оговорено. Редакція також не несе відповідальності за наслідки, пов'язані з використанням наданої в журналі інформації

DOI 10.31640

Передплатний індекс — 74088

ISSN 1019-5297

Адреса редакції та видавця:

01103, Київ-103, вул. Підвисоцького, 4а, поліклініка № 1
Тел./факс (044) 529-75-56, 067-302-86-10, 095-16-44-775, 063-99-38-276
E-mail: redakciya@vrachebnoedelo.com, liksprava@i.ua, gala.sol@i.ua, liksprava@ukr.net
Сайт: <http://www.vrachebnoedelo.com>

Розрахунковий рахунок видавця: ФОП Ференець Віталій Борисович,
ЄДРФОРУ 2389316095, р/р 26006056202893,
Столична філія ПАТ КБ "ПриватБанк", МФО 380269, ЄДРПОУ банку 14360570

Свідцтво про державну реєстрацію: серія КВ 23218-13058 ПР від 22.03.2018 р.
Опубліковані в номері статті прорецензовані
Журнал індексується в Google Scholar, EBSCO Information Services, Searching Journal, WorldCat

Здано до набору 15.05.2018. Підписано до друку 27.06.2018. Формат 70×108/16.
Папір офсетний № 1. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 16,45.
Ум. фарбо-відб. 17,33. Обл.-вид. арк. 17,85. Тираж 800 прим. Зам. 32-2018.

Виготовлення оригінал-макета та друк: ФОП Ференець В. Б., тел. 050-545-79-69
03033, м. Київ-33, вул. Жиллянська, 7-б, оф. 9
Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції: ДК № 2846 від 07.05.2007 р.

© НМАПО імені П. Л. Шупика, 2018
© ТОВ "ІНЦ "Лікарська справа", 2018

Н. В. КАПУСТНИК

ГЕМОДИНАМІЧНІ ЗМІНИ У ЖІНОК З ХРОНІЧНИМИ ЗАПАЛЬНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ПРИДАТКІВ МАТКИ

Кафедра акушерства та гінекології 1 (зав. – проф. М. О. Щербина)
Харківського національного медичного університету <kapustnik.valerij@ukr.net>

Вивчено особливості гемодинаміки органів малого таза, реологічних властивостей крові та маркеру ендотеліальної дисфункції у 30 жінок з хронічними запальними захворюваннями придатків матки (основна група). Контрольну групу становили 30 здорових жінок репродуктивного віку. Встановлено, що значну роль у розвитку хронічних запальних захворювань придатків матки відіграють гемодинамічні та реологічні порушення.

Ключові слова: запальні захворювання придатків матки; доплерометрія; ендотелін-1; реологічні властивості крові.

Запальні процеси в статевих органах домінують серед гінекологічних захворювань у пацієнок репродуктивного віку, негативно впливаючи на їх менструальну та репродуктивну функції, які призводять до зниження працездатності та значних економічних втрат, пов'язаних з діагностикою і лікуванням [2, 5]. На сучасному етапі питома вага запальних захворювань придатків матки в структурі гінекологічної патології становить від 55 до 95 % [4, 10]. У 24–96 % хворих із запальними захворюваннями придатків матки (ЗЗПМ) спостерігаються порушення регіонарної та периферичної гемодинаміки [3]. Відмічаються такі порушення системи кровопостачання органів малого таза: зменшення еластичності артерій і артеріол, поява ознак гіпотонії та ускладненого відтоку крові з артеріального відділу у вени, зниження кровонаповнення. В основі уповільненого кровообігу і застійних явищ у малому тазі лежать анатомічні зміни вен, склеротичні процеси в судинах мікроциркуляторного русла, розростання сполучної тканини, атеросклероз і варикозне розширення венул [6, 9]. Порушення регіонарної гемодинаміки погіршує трофіку тканин, спричинює появу тривало існуючих зон анемізації або венозного повнокров'я в органах малого таза, розвиток і підтримку запальних та дистрофічних змін в провідниковому і рецепторному апараті придатків матки, тим самим провокуючи больовий синдром [1, 7]. Незважаючи на велику кількість досліджень, ця проблема дотепер не вирішена та потребує подальшого вивчення.

Мета дослідження – визначити особливості гемодинаміки органів малого таза, реологічних властивостей крові та маркера ендотеліальної дисфункції у жінок з хронічними ЗЗПМ.

Матеріали і методи. Обстежено 60 жінок у віці від 20 до 40 років, яких розподілено на дві клінічні групи. До I (контрольної) групи ($n = 30$) увійшли практично здорові жінки, у яких не виявлено ЗЗПМ; до II (основної) групи ($n = 30$) – пацієнтки з хронічними ЗЗПМ.

Допплерометричне дослідження здійснювали шляхом вивчення кривих швидкостей кровообігу в маткових і яєчникових артеріях в ділянці бічних стінок малого таза за загальноприйнятою методикою.

Властивості реології крові оцінювали шляхом визначення в'язкості крові і рівня гематокриту. В'язкість визначали за допомогою ротаційного віскозиметра за стандартною шкалою.

Визначення ендотеліну-1 в плазмі крові проводили імуноферментним методом на фотометрі Humagreader (Німеччина) за набором реактивів Endothelin-1 ELISA (фірма «Amersham pharmaciabiotec», Велика Британія).

Статистичну обробку отриманих даних проводили з використанням пакетів програм Statistica 7 і Excel 2010 (Microsoft). Порівняння середніх здійснювали за

двостороннім *t*-критерієм Стьюдента для незалежних змінних. Достовірність відмінностей вважали при $P < 0,05$.

Результати та їх обговорення. Допплерометричне дослідження особливостей кровообігу в яєчникових і маткових артеріях проведено всім пацієнткам у фолікулінову фазу (рис. 1, 2).

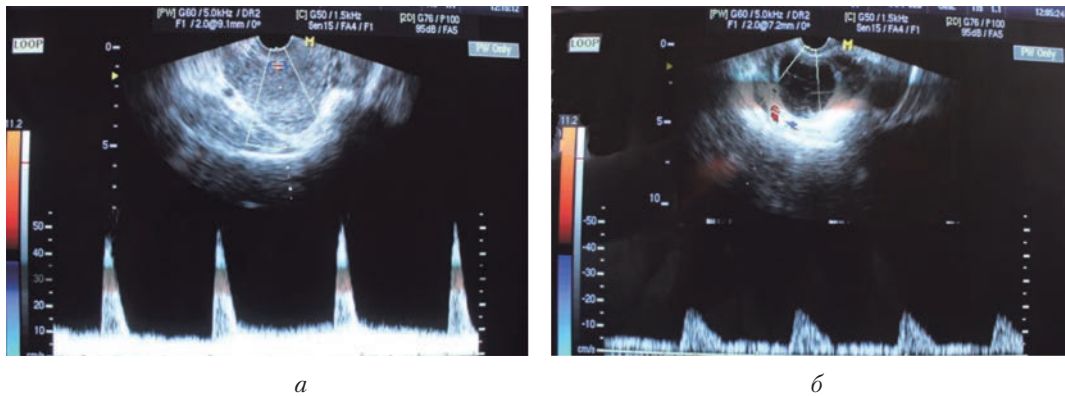

Рис. 1. Допплерограма кровообігу в матковій (а) та яєчниковій (б) артеріях хворої І, 23 років (спостереження 23), без хронічних ЗЗПМ

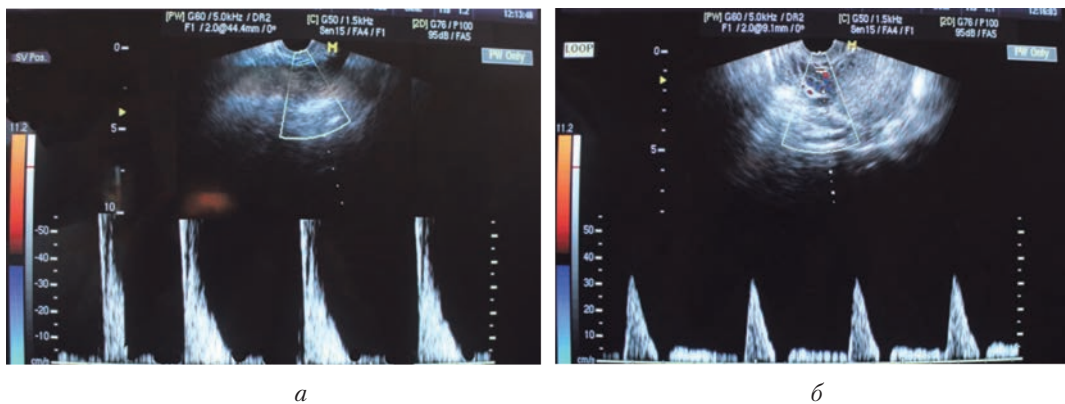

Рис. 2. Допплерограма кровообігу в матковій (а) та яєчниковій (б) артеріях хворої І, 27 років (спостереження 41), з хронічними ЗЗПМ

Допплерограма кровообігу в маткових та яєчникових артеріях у жінок контрольної групи мала вигляд двофазної кривої без нульових і негативних компонентів. Аналіз доплерограми маткових і яєчникових артерій показав, що значення індексу судинного опору у жінок з хронічними ЗЗПМ значно вище, ніж у пацієнок контрольної групи.

При цьому відмічено уповільнення систолічної та діастолічної швидкості кровообігу порівняно із здоровими жінками. Так, у жінок II групи систолічна та діастолічна швидкість кровообігу в матковій артерії становила $(0,37 \pm 0,01)$ м/с та $(0,14 \pm 0,02)$ м/с відповідно, що достовірно нижче, ніж у жінок контрольної групи, – $(0,62 \pm 0,02)$ м/с і $(0,24 \pm 0,01)$ м/с ($P < 0,05$). Систолю-діастолічне співвідношення (СДС) у жінок II групи у матковій артерії було вищим і становило $2,64 \pm 0,22$ порівняно з жінками контрольної групи – $2,58 \pm 0,11$ ($P < 0,05$). Систолична швидкість кровообігу становила в правій яєчниковій артерії $(0,18 \pm 0,02)$ м/с, в лівій – $(0,17 \pm 0,02)$ м/с, що достовірно нижче, ніж у жінок I групи, у яких в правій яєчниковій артерії систолічна швидкість становила $(0,27 \pm 0,02)$ м/с, в лівій – $(0,25 \pm 0,02)$ м/с ($P < 0,05$). Діастолічна швидкість кровообігу в правій яєчниковій артерії в II групі становила $(0,22 \pm 0,01)$ м/с, в лівій – $(0,30 \pm 0,01)$ м/с,

тоді як в I групі – відповідно ($0,65 \pm 0,01$) м/с та ($1,74 \pm 0,01$) м/с ($P < 0,05$). Показники СДС були підвищеними у жінок II групи: в правій яєчниковій артерії – $1,91 \pm 0,03$, у лівій – $2,50 \pm 0,02$ порівняно з жінками I групи – відповідно $0,41 \pm 0,02$ і $0,14 \pm 0,02$ ($P < 0,05$).

Ппульсаційний індекс (ПІ) у хворих на ЗЗПМ у матковій артерії значно знижувався і становив $0,91 \pm 0,02$ порівняно з жінками контрольної групи – $3,97 \pm 0,01$ ($P < 0,05$). ПІ в яєчникових артеріях був майже в 2 рази нижчим у жінок II групи (в правій – $0,85 \pm 0,01$, в лівій – $0,81 \pm 0,01$) порівняно з жінками I групи (в правій – $1,62 \pm 0,05$, в лівій – $1,59 \pm 0,05$; $P < 0,05$).

Індекс резистентності (ІР) у матковій артерії у хворих основної групи був у 1,5 рази вищим, ніж у жінок контрольної групи, – відповідно $1,06 \pm 0,01$ і $0,61 \pm 0,01$ ($P < 0,05$). У правій яєчниковій артерії ІР у хворих на хронічні ЗЗПМ досягав $0,67 \pm 0,02$, в лівій – $0,68 \pm 0,01$, що достовірно відрізнялося від контрольної групи: в правій – $0,45 \pm 0,02$, в лівій – $0,40 \pm 0,01$ ($P < 0,05$).

Високі показники значення ІР у хворих на хронічні ЗЗПМ свідчать про підвищення периферичного опору судин і порушення кровообігу в органах малого таза. Допплерограма кровообігу в яєчникових артеріях мала вигляд однофазної кривої із систолічним піком, діастолічний пік практично відсутній, що вказує на їх високу резистентність.

Необхідно відзначити, що у жінок з хронічними ЗЗПМ показники судинного опору були постійно високими, що свідчить про низьку швидкість кровообігу в яєчникових і маткових судинах.

У 27 (90 %) пацієток з хронічними ЗЗПМ виявлено підвищення показників реологічних властивостей крові: в'язкість – ($17,79 \pm 0,04$) сПз, гематокритне число – $0,44 \pm 0,36$ порівняно з контрольною групою – відповідно ($5,11 \pm 0,09$) сПз та $0,37 \pm 0,24$ ($P < 0,05$), що свідчить про гемоконцентрацію, яка також призводить до уповільнення кровообігу й порушень мікроциркуляції.

Для оцінки стану механізмів ендотеліязалежної релаксації визначали вміст ендотеліну-1 у жінок з хронічними ЗЗПМ, який становив ($13,21 \pm 0,83$) нг/л, що перевищувало майже вдвічі показники контрольної групи – ($5,8 \pm 0,6$) нг/мл ($P < 0,05$). Отримані дані вказують на ендотеліальну дисфункцію у хворих на хронічні ЗЗПМ.

Висновки. Патогенетичну основу розвитку хронічних ЗЗПМ визначають порушення гемодинамічних параметрів та гемоконцентрація. Таким чином, у хворих відбувається уповільнення кровообігу в маткових і яєчникових артеріях, що свідчить про високу судинну резистентність, яка призводить до стазу крові в органах малого таза та може бути тригером для розвитку ендотеліальної дисфункції, на що вказують зміни показників ендотеліну-1.

Список літератури

1. *Абдульхакім Аль-Сабан, Волянська Н. П., Сидорчук А. Г.* Біологічні властивості та чутливість до протимікробних препаратів збудників гнійно-запальних захворювань // Буков. мед. вісн. – 2002. – Т. 6, № 4. – С. 165–167.
1. *Abdul'hakim Al'-Saban, Volyans'ka N. P., Sidorchuk A. G.* Biologichni vlastivosti ta chutlivist' do protimikrobnih preparativ zbudnikov gnijno-zapal'nih zahvoryuvan' // Bukov. med. visn. – 2002. – Т. 6, № 4. – С. 165–167.
2. *Венціківський Б. М., Товстановська В. О.* Інфекції, що передаються статевим шляхом // Мистецтво лікування. – 2004. – № 6. – С. 52–55.
2. *Venckiv's'kij B. M., Tovstanovs'ka V. O.* Infekcii, shcho peredayut'sya statevim shlyahom // Mistectvo likuvannya. – 2004. – № 6. – С. 52–55.
3. *Газазян М. Г., Хардіков А. В., Сухих Н. В.* Оптимизация диагностики и лечения хронических сальпингоофоритов // Рос. вестн. акушера-гинеколога. – 2009. – № 3. – С. 67–71.
3. *Gazazyan M. G., Hardikov A. V., Suhij N. V.* Optimizaciya diagnostiki i lecheniya hronicheskikh sal'pingooforitov // Ros. vestn. akushera-ginekologa. – 2009. – № 3. – С. 67–71.
4. *Дубоссарская З. М., Мильяновский А. И., Кольяденко В. Г.* Хронические воспалитель-
4. *Dubossarskaya Z. M., Milyanovskij A. I., Kolyadenko V. G.* Hronicheskie vospali-

- ные процессы внутренних женских половых органов. – К.: Здоровья, 2003. – С. 115–118.
5. Кушнир С. В. Оценка качества жизни больных с хроническими воспалительными заболеваниями придатков матки // Вестн. неотложной и вспомогательной медицины. – 2006. – Т. 7, № 3. – С. 421–423.
 6. Козак О. М., Польова С. П., Рогачов І. Є. Діагностика та патогенетичне лікування хронічних запальних захворювань геніталій // Зб. наук. праць асоціації акушерів-гінекологів України. – К.: Інтермед, 2011. – С. 445–449.
 7. Сенчук А. Я., Ропяк А. М., Доскач І. О. Стан системи гемостазу у хворих із хронічним сальпінгоофоритом у стадії загострення до та після протизапальної терапії // Актуальні питання педіатрії, акушерства і гінекології. – 2009. – № 1. – С. 76–78.
 8. Хачкурузов С. Г. УЗИ в гинекологии. Симптоматика. Диагностические трудности и ошибки. – СПб: Элби-СПб, 2004. – 661 с.
 9. Soper D. E. Pelvic inflammatory disease // Obstet. Gynecol. – 2010. – Vol. 116, N 2. – P. 419–429.
 - tel'nye processy vnutrennih zhenskih polovyh organov. – K.: Zdorov'ya, 2003. – S. 115–118.
 5. Kushnir S. V. Ocenka kachestva zhizni bol'nyh shronicheskimi vospalitel'nymi zabolevaniyami pridaktov matki // Vestn. Neotlozhnoj i vspomogatel'noj mediciny. – 2006. – T. 7, № 3. – S. 421–423.
 6. Kozak O. M., Pol'ova S. P., Rogachov I. Ye. Diagnostika tapatogenetichne likuvannya hronichnih zapal'nih zahvoryuvan' genitalij // Zb. nauk. prac' asociacii akusheriv-ginekologiv Ukraini. – K.: Intermed, 2011. – S. 445–449.
 7. Senchuk A. Ya., Ropyak A. M., Doskach I. O. Stan sistemi gemostazu u hvorih iz hronichnim sal'pingooforitom u stadii zagostrennya do ta pislya protizapal'noi terapii // Aktual'ni pitannya pediatrii, akusherstva i ginekologii. – 2009. – № 1. – S. 76–78.
 8. Hachkuruzov S. G. UZI v ginekologii. Simptomatika. Diagnosticheskie trudnosti i oshibki. – SPb: Elbi-SPb, 2004. – 661 s.

ГЕМОДИНАМИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ У ЖЕНЩИН С ХРОНИЧЕСКИМИ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ПРИДАТКОВ МАТКИ

Н. В. Капустник (Харьков)

Изучены особенности гемодинамики органов малого таза, реологических свойств крови и маркера эндотелиальной дисфункции у 30 женщин с хроническими воспалительными заболеваниями придатков матки (основная группа). Контрольную группу составили 30 здоровых женщин репродуктивного возраста. Установлено, что значительную роль в развитии хронических воспалительных заболеваний придатков матки играют гемодинамические и реологические нарушения.

Ключевые слова: воспалительные заболевания придатков матки; доплерометрия; эндотелин-1; реологические свойства крови.

HEMODYNAMIC CHANGES IN WOMEN WITH INFLAMMATORY DISEASES OF UTERINE APPENDAGES

N. V. Kapustnik (Kharkiv, Ukraine)

Kharkiv National Medical University

The features of pelvic hemodynamics, blood rheology and marker of endothelial dysfunction in 30 women with chronic inflammatory diseases of the uterine appendages (the main group) was studied. The control group consisted of 30 healthy women of reproductive age. It was established that hemodynamic and rheological dysfunctions play a significant role in the development of chronic inflammatory diseases of the uterine appendages.

Keywords: inflammatory diseases of the uterine appendages; Doppler; endothelin-1; the rheological properties of blood.

СИНДРОМ ЕМОЦІОНАЛЬНОГО ВИГОРАННЯ
У ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ МЕДИЦИНСКОГО ВУЗА

И. С. Лембрик, Р. Ю. Прыймак (Ивано-Франковск)

В статье описаны клинические проявления и пути купирования синдрома эмоционального выгорания у преподавателей медицинских вузов. На основании данных литературы проанализирована история вопроса за последние десятилетия, а также систематизированные данные о 50 преподавателях высшей школы, у которых было проведено анкетирование. Приведены факторы риска, обуславливающие появление синдрома эмоционального выгорания, а также особенности клинического течения этого состояния во время преподавания педиатрических дисциплин на иностранном языке. Коротко описаны пути устранения синдрома эмоционального выгорания, которые происходят на физическом, психоэмоциональном и духовном уровнях преподавателя.

Ключевые слова: преподаватель; студент; синдром; эмоционального выгорания; устранение.

STAFF BURNOUT SYNDROME IN TUTORS OF THE HIGH SCHOOL

I. S. Lembryk, R. Yu. Pryjmak (Ivano-Frankivsk, Ukraine)

Ivano-Frankivsk national medical university

The article presents clinical manifestations and ways of elimination of the burnout syndrome in tutors of medical universities. On the basis of the literature data, the background of the past decades has been analyzed, as well as data, due to 50 higher school teachers, who have been questioned by special psychological questionnaires, was systematized. The risk factors causing the appearance of the syndrome of emotional burnout, as well as the peculiarities of the clinical course of this condition during the teaching of pediatric subjects in a foreign language are given. The ways of elimination of the burnout syndrome are briefly presented at the physical, psycho-emotional and spiritual levels of the tutor.

Key words: tutor; student; burnout syndrome; elimination.

ЗМІСТ

Огляд літератури

- Салех Е. Н., Шафран Л. М.* (Одесса). Внутривенные анестетики с позиций химической безопасности в хирургии
- Єсіпова С. І.* (Київ). Діагностика лактазної недостатності та ведення дітей з цією патологією (огляд літератури та власні дані)

Проблемна стаття

- Дужий І. Д., Олещенко В. О., Дужий В. І., Олещенко Г. П., Юрченко А. В., Хурса Т. Г.* (Суми, Київ). Лікарські помилки при діагностиці і лікуванні плевриту та синдрому плеврального випоту

Оригінальні дослідження

- Бичков О. А., Бичкова Н. Г.* (Київ). Роль адгезивних та цитокинових порушень у перебігу артеріальної гіпертензії, поєднаної з подагрою
- Кондратюк М. О., Гутор Т. Г., Стрільчук Л. М., Жакун І. Б., Сорокопуд О. О., Беш О. М.* (Львів). Індивідуальне прогнозування ускладнень при хронічній серцевій недостатності
- Кебкало А. Б., Поточилова В. В., Миценко І. М., Яцик І. М., Чантурідзе А. А., Рейті А. О., Бондарчук Б. Г., Руднева К. Л., Ткачук О. В., Гордовський В. А.*

CONTENTS

Surveys of literature

- Salekh E. N., Shafran L. M.* (Odessa). Intravenous anesthetics from the point of chemical Safety in surgery
- Yesipova S. I.* (Kyiv). Diagnosis of lactase deficiency and clinical anagement children with this pathology (review of literature and own data)

Current article

- Duzhiy I. D., Oleshchenko V. O., Duzhiy V. I., Oleshchenko G. P., Yurchenko A. V., Khur-sa T. G.* (Sumy, Kyiv). Therapeutic errors in the diagnosis and treatment of pleurisy and syndrome of pleural effusion

Original intestigations

- Bychkov O. A., Bychkova N. G.* (Kyiv). The role of adhesive and cytokin violations in the course of arterial hypertension combined with the gout
- Kondratyuk M. O., Gutor T. G., Strilchuk L. M., Zhakun I. B., Sorokopud O. O., Besh O. M.* (Lviv). Individual prognosis of complications in the presence of chronic heart failure
- Kebkalo A. B., Potochilova V. V., Mytsenko I. M., Yatsyk I. M., Chanturidze A. A., Reiti A. O., Bondarchuk B. G., Rudne-va K. L., Tkachuk O. V., Gordovskiy V. A.*

- (Київ). Порівняльна характеристика лабораторних досліджень септичних станів при некротичному панкреатиті..... 43
- Савченко Л. В., Кайдашев І. П.* (Полтава). Порушення харчового режиму як чинник розвитку аліментарного ожиріння у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень 49
- Марусик У. І.* (Чернівці). Асоціація ацетиляторного статусу школярів, хворих на бронхіальну астму фізичного напруження, із зрушенням показників імунного захисту..... 54
- Красносельський Н. В., Крутько Е. Н., Юрченко О. Н., Калинич С. Н.* (Харьков). Роль плазмозамінителів в ранньому післяопераційному періоді у хворих з онкологічними захворюваннями після торакальних операцій 60
- Гуменюк Г. Л., Меренкова Є. О.* (Київ). Можливості імуносупресивної терапії у хворих на саркоїдоз легень..... 64
- Луценко Н. С., Мазур О. Д., Островський К. В., Плотникова В. Н.* (Запоріжжя). Неспецифічний вагініт: поновому к «старой» проблеме..... 68
- Капустник Н. В.* (Харків). Гемодинамічні зміни у жінок з хронічними запальними захворюваннями придатків матки..... 74
- Сенчук А. Я., Заболотна А. В.* (Київ). Функціональний стан плода у вагітних з хронічним сальпінгоофоритом в анамнезі... 78
- Щербина Н. А., Липко О. П., Щербина І. Н., Дынный А. А.* (Харьков). Состояние маточно-плацентарного ангиогенеза при позднем гестозе..... 81
- На допомогу практичному лікареві**
- Зозуляк Н. В., Зозуляк З. В., Нейко В. Є., Ромаш І. Б., Ромаш І. Р., Гайова І. М., Тимків І. В., Близнюк М. В., Ромаш Н. І.* (Івано-Франківськ). Досвід застосування L-аргініну у хворих на стабільну стенокардію III функціонального класу із супутньою артеріальною гіпертензією..... 85
- Казімірко В. К., Надашкевич О. Н., Клочко В. Є., Іваніцька Л. М., Сілантьєва Т. С., Дубкова А. Г.* (Київ, Біла Церква, Львів). Стан дрібних судин (паренхіматозних артерій, артеріол, капілярів, венул) у хворих на облітеруючий тромбангіїт 88
- Колоскова О. К., Білоус Т. М., Білик Г. А., Дікал М. В., Ломакіна Ю. В., Копчук Т. Г.* (Чернівці). Шляхи оптимізації лікування бронхіальної астми у дітей з урахуванням фенотипової, ендотипової та генотипової неоднорідності захворювання 96
- Федорич П. В.* (Київ). Діагностика та лікування поєднаних уражень сечостатевої системи трихомонадами різних видів і мікроорганізмами, асоційованими з бактеріальним вагінозом..... 100
- Коржова Т. П., Бардов П. В., Шевченко О. П.* (Київ). Включення тіотриазоліну в схему лікування хронічного простатиту і проста
- (Kiev). Comparative characteristics of laboratory studies of septic conditions in necrotic pancreatitis
- Savchenko L.V., Kaydashev I. P.* (Poltava). Eating disorders as a factor in the development of alimentary obesity in patients with chronic obstructive pulmonary disease
- Marusyk U. I.* (Chernivtsi). Association acetylation status of patients with asthma physical exertion school-age children with a shift in terms of immune defense
- Krasnoselskyi N. V., Krut'ko E. N., Yurchenko O. N., Kalinich S. N.* (Kharkov). Role of plasmareplacement substances in the early postoperative period in oncological patients after thoracic operations
- Gumeniuk G. L., Merenkova E. A.* (Kyiv). Possibilities of immunosuppressive therapy in patients with pulmonary sarcoidosis
- Lutsenko N. S., Mazur O. D., Ostrovskiy K. V., Plotnikova V. N.* (Zaporizhia). Heterospecific vaginitis: newly to «old» problem
- Kapustnik N. V.* (Kharkiv). Hemodynamic changes in women with inflammatory diseases of uterine appendages
- Senchuk A. Ya., Zabolotna A. V.* (Kyiv). Functional status of fetuses in pregnant women with a history of chronic salpingoophoritis
- Shcherbina M. O., Lipko O. P., Shcherbina I. M., Dynnik O. O.* (Kharkiv). State of utero-placental angiogenesis in late gestosis
- Guide lines for the practitioner**
- Zozuliak N. V., Zozuliak Z. V., Neiko V. Ye., Romash I. B., Romash I. R., Gayova I. M., Tymkiiv I. V., Blyzniuk M. V., Romash N. I.* (Ivano-Frankivsk). Experience of L-arginine administration in patients with stable angina fc III with concomitant hypertension
- Kazymyrko V. K., Nadashkevich O. N., Klochko V. E., Ivanitska L. M., Silantieva T. S., Dubkova A. G.* (Kyiv, Bila Tserkva, Lviv). State of small vessels (intra-parenchymal arteries, arterioles, capillaries, venules) in patients with thromboangiitis obliterans
- Koloskova O. KBilous., T. M., Bilyk G. A., Dikal M. V., Lomakina Yu. V., Kopchuk T. G.* (Chernivtsi). Ways to optimize the treatment of bronchial asthma in children taking into account of phenotypic, endotypic and genotypical heterogeneity of the disease
- Fedorych P. V.* (Kyiv). Diagnostics and treatment of combine defeats of urogenital system with different kinds of trichomonas and microorganisms, which associated with bacterial vaginosis
- Korzova T. P., Bardov P. V., Shevchenko O. P.* (Kyiv). Using of thiotriazolin in treatment of chronic prostatitis and prostatovesyku-

товезикуліту, ускладнених порушенням копулятивної та репродуктивної функції..	111	litis complicated disorders copulative and reproductive functions	
Експериментальне дослідження		Experimental Study	
<i>Керечанин І. В.</i> (Київ). Ультраструктура кровоносних капілярів виличкової залози щурів у нормі та під впливом метилтретбутилового ефіру в експерименті.....	117	<i>Kerechanin I. V.</i> (Kyiv). Ultrastructure of the rat's normal blood capillaries of thymus and its changes under influence of methyl tert-butyl ether	
<i>Олівєвська С. К., Кузьмінська О. В., Труніна Т. І.</i> (Київ). Вплив хлористого свинцю на систему регуляції агрегатного стану крові у білих щурів	122	<i>Oliievska S. K., Kuzminska O. V., Trunina T. I.</i> (Kyiv). The changes in the blood aggregative system under the influence of lead chloride on the example of albino rats	
<i>Дученко К. А., Корнієнко В. І., Ладогубець О. В., Дрогоров С. М.</i> (Харків). Вплив фуросану на екскреторну функцію нирок на фоні водного навантаження	127	<i>Duchenko E. A., Kornienko V. I., Ladogubets E. V., Drogozov S. M.</i> (Kharkiv). Furoxan influence on excretory renal function on the background of water loads	
<i>Шевчук В. І., Бесмертний Ю. А., Бесмертняя Г. В., Шевчук С. В.</i> (Вінниця). О рациональном и нерациональном типах заживления конца опила кости при различных способах ампутационной пластики.....	130	<i>Shevchuk V. I., Bezsmertnyi Yu. O., Bezsmertna H. V., Shevchuk S. V.</i> (Vinnytsya). About the rational and irrational types of healing of the end bone with different methods of amputation plastics	
<i>Кирильців Н. Б.</i> (Львів). Експериментальне вивчення морфологічних змін ока при бактерійному ендoftальміті з використанням різних методів лікування.....	140	<i>Kuryltsiv N. B.</i> (Lviv). Experimental study of morphological changes of eye in case of bacterial entophthalmitis with different methods of treatment	
Організація охорони здоров'я		Public health service organization	
<i>Закрутко Л. І., Горбань А. Є., Лемко І. С., Гайсак М. О., Закрутко А. О.</i> (Київ, Ужгород). Розробка та впровадження результатів наукових досліджень за напрямками «медична реабілітація. Фізіотерапія» за останні п'ять років у сфері охорони здоров'я України.....	147	<i>Zakrutko L. I., Gorban A. E., Lemko I. S., Haysak M. O., Zakrutko A. O.</i> (Kyiv, Uzhgorod). Roller and introduction of results of scientific research on directions "medical rehabilitation. Physiotherapy" for the last 5 years in the health of Ukraine	
<i>Музыченко П. Ф.</i> (Київ). Экономическая эффективность внедрения инноваций....	152	<i>Muzichenko P. F.</i> (Kiev). The economic efficiency of innovation	
Виробнича і клінічна трансфузіологія		Industrial and clinical transfusiology	
<i>Любчак В. П., Загребельна А. О., Любчак В. В.</i> (Суми). Підвищення якості надання трансфузіологічної допомоги на прикладі використання нових методик проведення плазмаферезу при псоріазі..	156	<i>Lyubchack V. P., Zahrebelna A. O., Lyubchack V. V.</i> (Sumy). Increasing the quality of providing transfusiological assistance on the example of the use of new methods of plasmaferesis in psoriasis	
Медичне та фармацевтичне право		Medical and pharmaceutical law	
<i>Шаповалов В. В. (мол.), Гудзенко А. О., Шаповалова В. О., Шаповалов В. В.</i> (Харків). Результаты ABC/VEN-анализу наркотических анальгетических лекарственных средств, застосовуваних у фармакотерапії злоякісних новоутворень	162	<i>Shapovalov V. V., Gudzenko A. A., Shapovalova V. A., Shapovalov V. V.</i> (Kharkiv). Results of the ABC/VEN-analysis of narcotic analgesic drugs used in the pharmacotherapy of malignant tumors	
Медицина і суспільство		Medicine and society	
<i>Коляса Олег</i> (Львів). Політичні інститути через призму органістичного підходу.....	169	<i>Koliasa O.</i> (Lviv). Disclosure of the essence of political institutions through the prism of the organic approach	
Медицина і право		Medicine and law	
<i>Сурай І. Г., Охтень В. І.</i> (Київ). Ліцензування господарської діяльності у системі охорони здоров'я України.....	172	<i>Suray I. G., Ohten V. I.</i> (Kyiv). Licensing of economic activity in Ukraine health care system	
Охорона психічного здоров'я		Mental health safeguarding	
<i>Лембрик І. С., Приймак Р. Ю.</i> (Івано-Франківськ). Синдром емоційного вигорання у викладача медичного вузу.....	180	<i>Lembryk I. S., Pryjmak R. Yu.</i> (Ivano-Frankivsk). Staff burnout syndrome in tutors of the high school	